

Іванченко В. Ю.

*Студент 4-го курсу факультету соціології та права
НТУУ «КПІ»*

Науковий керівник:

*Лук'янчиков Є. Д., д.ю.н., проф. кафедри інформаційного права та права
інтелектуальної власності факультету соціології та права
НТУУ «КПІ»*

Актуальні проблеми проведення допиту в режимі відеоконференції

З прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу України (КПК) досить вагомо розширились права слідчого, прокурора при розслідуванні кримінальних правопорушень. Варто звернути увагу на зміни стосовно допиту, а саме проведення цієї слідчої дії у режимі відеоконференції. На даний момент провести такий допит пропонує Генеральна Прокуратура стосовно колишнього Президента України, Віктора Януковича. В новому кодексі ст. 232 передбачає випадки, у яких можливо і доцільно провести таку слідчу дію:

1. Якщо певна особа не має можливості безпосередньо бути присутня на допиті у зв'язку зі станом свого здоров'я, або інших поважних причин;
2. Існує необхідність в забезпеченні безпеки особи яку допитують;
3. Допит свідка чи потерпілого, який є малолітньою або неповнолітньою особою;
4. Якщо ці заходи необхідні для оперативності досудового розслідування;
5. Наявність підстав які слідчий, прокурор чи слідчий суддя будуть вважати достатніми.

Для розуміння цієї слідчої дії треба надати визначення поняттю відеоконференції. Найбільш вдале визначення, на нашу думку, що - відеоконференція це особлива процедура з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, завдяки яким обмін інформацією (аудіо чи відео) під час спілкування між учасниками слідчого процесу відбувається у реальному часі, незважаючи на відстань.

Варто відзначити що проведення у режимі відеоконференції, слідчої дії за участю осіб які мають дефект зору, слуху чи мови є недоцільним [2, с. 235–240].

Як видно із положень закону, які вказані вище, то слідчий, прокурор можуть керуватись в першу чергу організаційно-тактичними міркуваннями, коли вирішують провести допит в режимі відеоконференції. Але, нажаль, закон так і не встановлює перелік «інших поважних причин» про які йдеться у п. 1 ч. 1 ст. 232 КПК. Також не визначено що слід розуміти під «іншим підставами», які слідчий, прокурор, слідчий суддя можуть визнати достатніми для проведення допиту в режимі відеоконференції» (п. 5 ч. 1 ст. 232 КПК України). Так як інші підстави визначає кожна процесуальна особа індивідуально, то це може призвести до плутанини та зловживання у практичному застосуванні норми. Окремо варто зазначити що потрібно забезпечити інформаційну безпеку такого допиту, оскільки в наш час добре розвинута інформаційна злочинність і данні можуть бути перехоплені.

Звісно, що особа яку необхідно допитати, може заперечувати проведення допиту у такому порядку. В такій ситуації слідчий, прокурор, або слідчий суддя повинні прийняти вмотивовану постанову (ухвалу), в якій повинно бути викладене обґрунтування підстав для проведення такої слідчої дії. Якщо підозрюваний буде заперечувати щоб допит проходив в режимі онлайн, то таке рішення не може бути прийняте. На нашу думку, передбачений порядок потребує внесення певних змін. Підозрюваний в своїх інтересах, може завдяки цьому затягувати проведення досудового слідства. У разі відмови підозрюваного давати показання, слідчий зобов'язаний зупинити допит як вказано в ч. 4 ст. 224 КПК.

Ще одна проблема полягає в тому що Закон чітко не встановлює де під час дистанційного допиту особи повинен перебувати її захисник, перекладач, чи інші особи,

які можуть чи зобов'язані брати участь у процесі допиту. Якщо вони перебувають не у місці де знаходить особа яку треба допитати, то необхідно надати можливість їх попереднього спілкування. Їх спілкування допоможе допитуваній особі реалізувати своє право на відвід, а особі яка була залучена до допиту – право на самовідвід у випадках які встановлені законом. Звісно якщо в режимі відеоконференції допитують неповнолітнього, то його законний представник, психолог, педагог або лікар повинні знаходитись в одному приміщенні з неповнолітнім.

Коли допит у режимі відеоконференції закінчується, то слідчий повинен обов'язково ознайомити всіх учасників слідчої дії з результатами відеоконференції, це вирішується показом відеофонограми:

- записати відеофонограму на електронні носії при цьому створивши 2 копії (резервну та робочу);
- перевірити якість зробленого запису та його копій;
- долучити отриману інформацію до матеріалів кримінального провадження;
- вилучити та видалити відеофонограму допиту з усіх технічних засобів відеозапису.

Про виконання цих дій слідчий, прокурор повинні зробити відповідні записи у протоколі.

Проаналізувавши дану процесуальну дію ми можемо з впевненістю сказати, що вона має позитивне значення і практичну користь, але певні положення не мають достатнього врегулювання і саме це може створювати певні перешкоди в досудовому розслідуванні, а як наслідок це може завдати шкоду як громадянам так і самим правоохоронним органам та їх репутації.

Список використаних джерел:

1. КПК України, Документ 4651-17, чинний, поточна редакція — Редакція від 28.02.2016. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. Мурадов В. Проблеми використання відеоконференцзв'язку на сучасному етапі розвитку техніко-криміналістичного забезпечення судового розгляду кримінальних справ / В. Мурадов // Право України. – 2011. – № 7. – С. 235–240.